

Samotne, ale szczęśliwe?

W obecnych czasach nie jest łatwo być rodzicem – wychowywanie dziecka wiąże się ze znacznymi wydatkami, z koniecznością do wielu wyrzeczeń i stresem. Samotne matki, wychowujące dziecko bez finansowego i emocjonalnego wsparcia partnera, są w szczególnie trudnej sytuacji. Czy wychowywanie dziecka obniża zatem poczucie szczęścia u niezamężnych kobiet?

Badania międzynarodowe oparte na danych jakościowych pokazują, że wbrew powszechnym poglądom nie musi tak być. Na przykład badania przeprowadzone przez amerykańskich badaczy Marię Kefalas i Kathryn Edin, pokazują że kobiety w Stanach Zjednoczonych rzadko upatrują w samotnym macierzyństwie źródeł życiowych niepowodzeń. W świetle wyników tych badań, macierzyństwo może być dla samotnych kobiet źródłem satysfakcji życiowej i może podnosić ich status w lokalnej społeczności. Tak wygląda sytuacja szczególnie wśród kobiet pochodzących z niższych warstw społecznych, którym trudno byłoby realizować się w innych sferach, takich jak kariera zawodowa.

Próbę analizy związku pomiędzy posiadaniem rodziny a poczuciem szczęścia wśród samotnych kobiet w Polsce podjęto w projekcie FAMWELL. Przeprowadzono w tym celu serię indywidualnych wywiadów pogłębionych. W przeciwieństwie do badań Marii Kefalas i Kathryn Edin badanie jakościowe w projekcie FAMWELL nie ograniczało się do próby kobiet z niższych warstw społecznych, funkcjonujących w trudnych warunkach życiowych. W wywiadach tych zaobserwowano, że dziecko jest często dla niezamężnych kobiet ważnym wymiarem ich dobrostanu psychicznego. Kobiety biorące udział w badaniu podkreślały, że dziecko stanowi dla nich główne źródło satysfakcji i że podejmując najważniejsze decyzje życiowe często kierują się przede wszystkim dobrem swoich dzieci.

Badanie jakościowe oparte na wynikach wywiadów pogłębionych pozwoliło wskazać potencjalne mechanizmy wpływu posiadania dziecka na wyższe poczucie szczęścia u niezamężnych kobiet. Korzystając z danych z badania panelowego *Diagnoza Społeczna 2011* sprawdzono czy zależności te można uznać za istotne statystycznie dla całej populacji kobiet w Polsce. Wyniki analiz ekonometrycznych potwierdziły, że samotne macierzyństwo nie obniża poczucia szczęścia kobiet. Negatywnego wpływu posiadania dziecka na satysfakcję życiową nie zaobserwowano ani u kobiet, które nigdy nie wyszły za mąż, ani u rozwiedzionych lub owdowiałych. Wprawdzie kobiety niezamężne są ogólnie mniej szczęśliwe niż mężatki, ale ich niższy poziom satysfakcji życiowej jest efektem braku posiadania stałego partnera, natomiast posiadanie dziecka poprawia raczej niż pogarsza ich dobrostan psychiczny.

Anna Baranowska-Rataj, Anna Matysiak, Monika Mynarska

Warszawa, 2012-03-26

Projekt FAMWELL: www.sgh.waw.pl/famwell
Szkoła Główna Handlowa, Instytut Statystyki i Demografii
Al. Niepodległości 164, 00-554 Warszawa